T076 BL VI (42) 1440 Tát Bà Đa Tỳ Ni Tỳ Bà Sa Q6

Tạng Luật (Linh Sơn Pháp Bảo)

TAÙT BAØ ÑA TYØ NI TYØ BAØ SA

QUYEÅN 6

4. Nhaân duyeân keát giôùi thöù hai möôi taùm: Giôùi naøy baát coïng, Tyø-kheo ñöôïc caát chöùa y taém möa, Tyø-kheo-ni ñöôïc caát chöùa aùo taém, khoâng ñöôïc caát chöùa y taém möa vì Ni voán yeáu ôùt, caát chöùa mang theo khoâng tieän. Caát chöùa y taém möa thöôøng laøm hai vieäc: Moät laø khi trôøi möa duøng ñeå che boán phía, ôû trong ñoù taém goäi; khi trôøi noùng cuõng duøng ñeå che kín choã taém. hai laø vaøo thaùng haï thöôøng möa nhieàu, y taém möa naøy duøng ñeå boïc giöõ ba y khi gaùnh mang ñi. Ba chuùng döôùi khoâng ñöôïc caát chöùa y taém möa. Vaøo thaùng cuoái cuûa muøa xuaân, töø ngaøy möôøi saùu thaùng ba ñeán raèm thaùng tö, trong moät thaùng naøy neân xin y taém möa. Nöõa thaùng cuoái töø moàng moät thaùng gieâng ñeán raèm thaùng tö, neân may thaønh y vaø caát chöùa duøng ñeå taém vaø mang ñi theo. Neáu y chöa may thaønh ñöôïc caát chöùa ñeán raèm thaùng tö ñeå xin cho ñuû vaø may thaønh; neáu töø ngaøy möôøi saùu thaùng ba ñeán ngaøy möôøi taùm hay möôøi chín thaùng ba xin ñöôïc y vaø may thaønh thì nhö Luaät sö noùi cuõng ñöôïc caát chöùa duøng. Xeùt theo luaät cheá thì trong moät thaùng, nöõa thaùng ñaàu ñöôïc xin vaø trong nöõa thaùng cuoái ñöôïc caát chöùa duøng. Neáu tieàn an cö thì ñeán ngaøy möôøi saùu thaùng tö neân nhö phaùp thoï trì, ñeán raèm thaùng baûy neân caát moät choã khoâng duøng nöõa, neáu coøn chöùa duøng thì phaïm Ñoät-kieát-la. Y naøy khoâng caàn xaû, ñôïi ñeán muøa an cö naêm sau laáy ra duøng nhö tröôùc, khoâng caàn thoï laïi. Neáu haäu an cö thì töø raèm thaùng tö ñöôïc caát chöùa ñeán raèm thaùng naêm thoï trì ñeán raèm thaùng baûy neân caát moät choã khoâng duøng nöõa... gioáng nhö tieàn an cö. Neáu thaùng ba nhuaàn thì Tyø-kheo khoâng neân xin vaø may y taém möa vaøo thaùng ba tröôùc, neân baét ñaàu xin vaø may y taém möa töø ngaøy möôøi saùu thaùng ba nhuaàn. Neáu Tyø-kheo khoâng bieát coù thaùng nhuaàn neân xin vaø may y taém möa töø ngaøy möôøi saùu thaùng ba tröôùc thì y naøy trôû thaønh y dö, trong moät thaùng naøy khoâng ñöôùc caát chöùa neân caát moät choã, cuõng khoâng caàn taùc tònh vaø cho ngöôøi khaùc, vì y naøy thuoäc trong soá moät traêm leû moät vaät. Neáu thaùng tö nhuaàn, an cö töø ngaøy möôøi saùu thaùng tö sau thì

ngaøy nay neân thoï trì y taém möa cho ñeán raèm thaùng baûy. Caát chöùa quaù nöõa thaùng thì phaïm Xaû ñoïa: Luaät sö noùi: “Caùc luaän sö cho laø neáu thaùng ba nhuaàn ñöôïc xin vaø may y taém möa töø ngaøy möôøi saùu thaùng ba tröôùc, ñeán thaùng ba nhuaàn sau thì thoï duïng”, tính töø ngaøy thoï duïng trôû ñi cho ñeán heát thaùng ba sau laø caát giöõ quaù nöõa thaùng phaïm Xaû ñoïa, y naøy neân xaû vaø saùm toäi Ba-daät-ñeà; neáu tính töø ngaøy xin vaø may thaønh y trôû ñi thì phaïm Ñoät-kieát-la. Xaû vaø saùm xong caát moät choã, ñeán ngaøy möôøi saùu thaùng tö laáy ra thoï trì... gioáng nhö treân ñaõ noùi. Neáu Tyø-kheo ôû choã khoâng coù thaùng nhuaàn xin ñöôïc y taém möa, ñeán an cö nôi choã coù thaùng nhuaàn thì cuõng gioáng nhö treân tính töø ngaøy thoï duïng y trôû ñi thì phaïm Xaû ñoïa, tính töø ngaøy xin vaø may y thaønh trôû ñi thì phaïm Ñoät-kieát-la. Noùi coù thaùng nhuaàn töùc laø chæ cho thaùng ba nhuaàn, Tyø-kheo ôû choã khoâng coù thaùng nhuaàn xin vaø may y taém möa töø ngaøy möôøi saùu thaùng ba, ñoái vôùi choã coù thaùng nhuaàn thì thaùng ba naøy ñang laø thaùng ba tröôùc. Tyø-kheo ñeán an cö nôi choã coù thaùng nhuaàn töùc laø vaøo thaùng ba sau thì trôû thaønh haäu an cö. Neáu tính töø ngaøy xin vaø may y thaøng thì phaïm Ñoät-kieát-la, coøn tính töø ngaøy thoï duïng thì caát duøng quaù nöõa thaùng neân phaïm Xaû ñoïa. 5. Nhaân duyeân keát giôùi thöù hai möôi chín: Giôùi naøy laø coïng giôùi, Tyø-kheo vaø Tyø-kheo-ni ñeàu keát phaïm Xaû ñoïa, ba chuùng döôùi phaïm Ñoät-kieát-la. Theå cuûa giôùi naøy laø neáu bieát vaät ñònh cuùng cho Taêng maø xoay veà cho mình thì phaïm Xaû ñoïa; neáu xoay veà cuùng cho ba, hai, moät Tyø-kheo khaùc thì phaïm Ñoät-kieát-la. Neáu bieát vaät ñònh cuùng cho Ni taêng maø xoay veà cho mình cuõng phaïm Xaû ñoïa; neáu xoay veà cuùng cho ba, hai, moät Tyø-kheo khaùc cuõng phaïm Ñoät-kieát- la. Neáu bieát vaät ñònh cuùng cho Taêng maø xoay veà cuùng cho thaùp, cuùng cho thaùp roài thì khoâng caàn laáy laïi vì phöôùc ñoàng nhau, nhöng Tyø-kheo phaïm Ñoät-kieát-la. Neáu bieát vaät ñònh cuùng cho chuùng taêng naøy laïi xoay veà cuùng cho chuùng taêng kia, cuùng cho chuùng taêng kia roài thì khoâng caàn laáy laïi vì Taêng laø ñoàng nhöng Tyø-kheo phaïm Ñoät-kieát-la. Neáu bieát vaät cuùng cho Taêng töï töù laïp choã naøy laïi xoay veà cuùng cho Taêng choã khaùc thì vaät naøy neân traû laïi cho Taêng töï töù choã naøy, vì vaät töï töù ñaõ thuoäc veà chuùng taêng choã naøy vaø Tyø-kheo neân saùm toäi Ñoät-kieát-la; neáu khoâng traû laïi thì tính theo giaù tieàn maø thaønh toäi. Cuùng cho Taêng dieän moân laïp cuõng nhö vaäy. Neáu Tyø-kheo bieát vaät ñònh cuùng cho ngöôøi naøy maø xoay veà cuùng cho ngöôøi khaùc thì neân laáy laïi, vì vaät ñaõ thuoäc veà chuû tröôùc vaø Tyø-kheo neân saùm toäi Ñoät-kieát-la; neáu khoâng traû laïi thì tính theo giaù tieàn maø ñònh toäi.

6. Nhaân duyeân keát giôùi thöù ba möôi: Giôùi naøy laø coïng giôùi, Tyø-kheo vaø Tyø-kheo-ni ñeàu keát phaïm Xaû ñoïa, ba chuùng döôùi phaïm Ñoät-kieát-la. Luùc ñoù ñeä töû cuûa Taát-laân-giaø-baø- ta coù boán loaïi döôïc haøm tieâu laø toâ, daàu, maät vaø thaïch maät caát caùch ñeâm roài laáy duøng, phaïm aùc troùc, khoâng thoï maø aên vaø noäi tuùc. Tröôùc ñoù Phaät chæ cheá Thôøi döôïc goàm naêm loaïi chaùnh thöïc vaø naêm loaïi tôï thöïc, chöa cheá Thaát nhaät döôïc nhöng nhöõng vieäc nhö aùc troùc, khoâng thoï maø aên vaø noäi tuùc thì ñaõ cheá tröôùc roài. Theå

cuûa gioùi naøy laø neáu Tyø-kheo bònh caàn duøng loaïi Thaät nhaät döôïc maø khoâng coù tònh nhaân ñeå taùc tònh hoaëc tìm khoù ñöôïc thì neân töø tay tònh nhaân thoï, keá ñeán beân Tyø-kheo noùi thoï roài tuøy caát moät choã laày duøng trong voøng baûy ngaøy. Neáu bònh naëng khoâng noùi thoï ñöôïc thì cuõng ñöôïc duøng, hoaëc thoï töø tay Tyø-kheo khaùn bònh vaø mieäng noùi thoï cuõng thaønh phaùp thoï. Neáu thoï roài maø tònh nhaân chaïm vaøo thì phaûi thoï laïi; neáu ngay ngaøy ñoù thoï roài maø thöïc phaåm khoâng thuoäc loaïi thöïc phaåm maø mình caàn thì neân traû laïi roài thoï laïi. Neáu thoï roài traûi qua hai, ba ngaøy laïi ñöôïc theâm thöïc phaåm nöõa thì neân traû laïi roài thoï laïi. Neáu töø ngaøy ñaàu theo thöù lôùp cho ñeán ngaøy thöù baûy ñöôïc nhieàu loaïi thöïc phaåm, khoâng bieát loaïi naøo ñaõ thoï roài, loaïi naøo chöa thoï thì neân töø tay thoï laïi vaø noùi thoï laïi roài môùi ñöôïc duøng. Neáu ñeán ngaøy thöù saùu, thöù baûy heát bònh thì khoâng ñöôïc thoï laïi loaïi Thaát nhaät döôïc naøy nöõa, ñeán ngaøy thöù baûy neáu coøn dö neân taùc tònh hoaëc cho ngöôøi hoaëc duøng cho heát; neáu khoâng taùc tònh, khoâng cho ngöôøi thì qua ngaøy thöù taùm trôøi vöøa saùng lieàn phaïm Xaû ñoïa. Neáu ngöôøi khoâng bònh maø ñöôïc loaïi Thaát nhaät döôïc thì neân ôû beân tònh nhaân taùc tònh, taùc tònh roài ñöôïc caát moät choã tuøy yù laáy duøng. Neáu töø tay thoï maø khoâng noùi thoï baûy ngaøy laïi ñeå caùch ñeâm laáy duøng thì phaïm giôùi aên thöùc aên dö caùch ñeâm (taøn tuùc thöïc) neân saùm toäi Ba-daät-ñeà. Boán loaïi döôïc haøm tieâu naøy sau giôø ngoï ñeàu ñöôïc thoï duøng khoâng loãi. Neáu duøng loaïi Thôøi döôïc vaø loaïi Chung thaân döôïc trôï giuùp thaønh loaïi Thaát nhaät döôïc ñeå duøng thì khoâng coù loãi, vì theá löïc cuûa Thaát nhaät döôïc nhieàu. Trôï giuùp thaønh loaïi Thaát nhaät döôïc laø nhö laáy Toâ naáu thòt, nöôùc Toâ naáu thòt naøy thaønh Thaát nhaät döôïc ñeå duøng. Neáu laáy Thôøi döôïc vaø loaïi Thaát nhaät döôïc trôï giuùp thaønh loaïi Chung thaân döôïc ñeå duøng cuõng khoâng coù loãi; hoaëc laáy Chung thaân döôïc vaø loaïi Thaát nhaät döôïc trôï giuùp thaønh loaïi Thôøi döôïc ñeå duøng cuõng khoâng coù loãi, vì tuøy theá löïc nhieàu trôï giuùp nhau maø thaønh; neáu phaân soá theá löïc thì tuøy teân maø aán ñònh, nhö Thaïch maät hoaøn döïa treân teân (Thaïch maät)maø thaønh loaïi Thaát nhaät döôïc; nhö Nguõ thaïch taùn döïa treân teân (Thaïch taùn) maø thaønh loaïi Chung thaân döôïc. Nhö vaäy tuøy theá löïc cuûa loaïi döôïc naøo nhieàu thì

tuøy theá löïc ñoù maø ñaït thaønh teân, neáu theá löïc cuûa caùc loaïi döôïc baèng nhau thì tuøy teân maø aán ñònh thuoäc loaïi döôïc naøo.

6. Nhaân Duyeân Keát Chín Möôi Phaùp Ba-Daät-Ñeà: 1. Nhaân duyeân keát giôùi thöù nhaát: Giôùi naøy laø coïng giôùi, Tyø-kheo vaø Tyø-kheo-ni ñeàu keát phaïm Ba-daät-ñeà, ba chuùng döôùi phaïm Ñoät-kieát-la. Coù taát caû naêm loaïi voïng ngöõ keát toäi khaùc nhau: Moät laø loaïi voïng ngöõ phaïm Ba-la-di: Thaät khoâng coù phaùp hôn ngöôøi maø noùi laø coù phaùp hôn ngöôøi. Hai laø loaïi voïng ngöõ phaïm Taêng taøn: Ñem phaùp Ba-la-di khoâng caên cöù vu baùng Tyø-kheo khaùc. Ba laø loaïi voïng ngöõ phaïm Thaâu-lan-giaù: Noùi coù phaùp hôn ngöôøi khoâng roõ raøng ñaày ñuû hoaëc ñem phaùp Ba-la-di khoâng caên cöù vu baùng khoâng roõ raøng ñaày ñuû. Boán laø loaïi voïng ngöõ phaïm Ba-daät-ñeà: Ñem phaùp Taêng taøn khoâng

caên cöù vu baùng Tyø-kheo khaùc vaø loaïi voïng ngöõ trong thieân Ba-daät-ñeà naøy. Naêm laø loaïi voïng ngöõ phaïm Ñoät-kieát-la: Ba chuùng döôùi voïng ngöõ keát phaïm toäi naøy. Tröôøng hôïp voïng ngöõ khoâng phaïm laø tröôùc kia laø taïi gia khoâng coù sö taêng hoaëc Tyø-kheo ñaõ phaù giôùi sau trôû laïi laøm Tyø-kheo. Coù baûy vieäc thaønh voïng ngöõ: Moät laø tröôùc taùc yù muoán voïng ngöõ, hai laø mieäng voïng ngöõ, ba laø noùi xong töï noùi laø voïng ngöõ, boán laø thaáy khaùc, naêm laø muoán khaùc, saùu laø chaáp nhaän khaùc vaø baûy laø bieát khaùc. Laïi coù boán vieäc thaønh voïng ngöõ töùc laø boán vieäc sau trong baûy vieäc treân; laïi coù ba vieäc thaønh voïng ngöõ, töùc laø ba vieäc tröôùc trong baûy vieäc treân. Neáu Tyø-kheo khoâng thaáy söï vieäc maø noùi laø thaáy, hoaëc thaáy maø noùi laø khoâng thaáy; hoaëc thaáy töôûng laø khoâng thaáy maø noùi vôùi ngöôøi khaùc laø thaáy, hoaëc khoâng thaáy töôûng laø thaáy maø noùi vôùi ngöôøi khaùc laø khoâng thaáy; hoaëc thaáy maø nghi, khoâng bieát laø thaáy hay khoâng thaáy, laïi noùi vôùi ngöôøi khaùc laø khoâng thaáy; hoaëc khoâng thaáy maø nghi, khoâng bieát laø thaáy hay khoâng thaáy maø noùi vôùi ngöôøi khaùc laø thaáy… do noùi traùi vôùi taâm töôûng neân taát caû tröôøng hôïp treân ñeàu phaïm Ba-daät-ñeà. Nghe, hieåu vaø bieát cuõng gioáng nhö tröôøng hôïp thaáy ôû treân, neáu taát caû ñeàu noùi theo taâm töôûng thì khoâng phaïm. Töø maét thaáy goïi laø kieán, töø tai nghe goïi laø vaên, töø muõi, löôõi, thaân nhaän bieát goïi laø giaùc; töø yù caên nhaän bieát goïi laø tri. Ba caên nhaõn, nhó, yù do taùnh nhaïy beùn vaø coù löïc duïng thieân nhieàu veà thaáy nghe vaø nhaän bieát, laïi coù theå thoï laáy

caûnh giôùi ôû xa neân coù teân goïi rieâng laø kieán, vaên, tri; ba caên muõi, löôõi vaø thaân do taùnh chaäm luït vaø löïc duïng ít, chæ coù theå thoï laáy caûnh giôùi ôû gaàn neân hôïp chung thaønh moät teân goïi laø giaùc. Neáu baûo ngöôøi khaùc voïng ngöõ hay vieát thö, trong thö voïng ngöõ ñeàu phaïm Ñoät-kieát-la; neáu tröôùc voán voâ taâm noùi lôû lôøi hay noùi loän maø thaønh voïng ngöõ thì phaïm Ñoät-kieát-la. Neáu thuyeát phaùp hay baøn luaän gì, hoaëc chuyeàn noùi loãi cuûa ngöôøi khaùc, taát caû vieäc thò phi chôù töï cho laø ñuùng, thöôøng phaûi suy ñoaùn coù caên cöù thì khoâng coù loãi. Neáu ñieân cuoàng taâm loaïn, taâm bònh hoaïi thì khoâng phaïm. Khi noùi coù Toaøn phong, Thoå quyû ñeán choã toâi; hoaëc töï noùi mình laø ngöôøi trì giôùi thanh tònh khoâng khôûi duïc; hoaëc töï noùi mình coù phaùp hôn ngöôøi… neáu ngöôøi nghe khoâng chaáp nhaän thì phaïm troïng Thaâu-lan-giaù. Neáu muoán ñem phaùp Ba-la-di khoâng caên cöù vu baùng Tyø-kheo khaùc, tröôùc laäp baøy phöông tieän noùi vôùi ngöôøi khaùc raèng: “Tyø-kheo teân phaïm toäi , xin haõy trôï giuùp toâi cöû toäi” thì phaïm troïng Thaâu-lan-giaù. 2. Nhaân duyeân keát giôùi thöù hai: Giôùi naøy laø coïng giôùi, Tyø-kheo vaø Tyø-kheo-ni ñeàu keát phaïm Ba-daät-ñeà, ba chuùng döôùi phaïm Ñoät-kieát-la. Phaät noùi nhaân duyeân boån sanh: Moät laø ñeå daãn chöùng cho toäi khinh cheâ , hai laø döùt phæ baùng, vì neáu khoâng noùi Boån sanh thì ngoaïi ñaïo seõ noùi raèng: “Sa-moân Cuø-ñaøm khoâng coù Tuùc maïng thoâng”; ba laø ñeå thaønh töïu möôøi hai boä kinh, ñaây laø kinh Boån sanh. Phaät duøng Nguyeän trí bieát roõ vieäc quaù khöù ñeå noùi nhaân duyeân boån sanh. Hoûi: Nguyeän trí vaø Tuùc maïng trí khaùc bieät nhö theá naøo?

Ñaùp: Tuùc maïng trí bieát vieäc quaù khöù, coøn Nguyeân trí bieát roõ vieäc trong ba ñôøi; Tuùc maïng trí bieát vieäc thuoäc Höõu laäu, Nguyeän trí bieát roõ vieäc thuoäc caû Höõu laäu vaø Voâ laäu; Tuùc maïng trí bieát vieäc quaù khöù cuûa töï thaân, Nguyeän trí bieát roõ vieäc quaù khöù cuûa mình vaø caû ngöôøi khaùc; Tuùc maïng trí bieát vieäc theo thöù lôùp töø moät ñôøi ñeán hai ñôøi, ba ñôøi..., Nguyeän trí trong moät nieäm bieát söï vieäc vöôït caû moät traêm kieáp. Thuôû xöa sôû dó loaøi suùc sanh noùi ñöôïc tieáng ngöôøi maø ngaøy nay khoâng theå noùi ñöôïc laø vì vaøo kieáp sô chæ coù coõi trôøi ngöôøi chöa coù ba ñöôøng aùc, sau ñoù töø hai coõi naøy sanh ra coù ba ñöôøng aùc, do taäp khí ñôøi tröôùc gaàn neân noùi ñöôïc tieáng ngöôøi. Ngaøy nay suùc sanh phaàn nhieàu töø trong ba ñöôøng aùc sanh ra neân khoâng theå noùi ñöôïc tieáng ngöôøi. Töôùng phaïm trong giôùi naøy laø khinh cheâ coù taùm vieäc: Doøng hoï, ngheà nghieäp, vieäc laøm, phaïm toäi, bònh, hình töôùng, phieàn naõo vaø maéng. Neáu ñem ba vieäc doøng hoï, ngheà nghieäp vaø vieäc laøm ñeå khinh cheâ Tyø- kheo thuoäc ba giai caáp Saùt-ñeá-lî, Baø-la-moân vaø thöông nhaân thì phaïm

Ñoät-kieát-la; neáu ñem ba vieäc treân ñeå khinh cheâ Tyø-kheo thuoäc giai caáp khaùc thì phaïm Ba-daät-ñeà. Neáu ñem naêm vieäc sau trong taùm vieäc treân ñeå khinh cheâ Tyø-kheo thuoäc caû boán giai caáp thì phaïm Ba-daät-ñeà; neáu ñem taùm vieäc treân ñeå khinh cheâ Tyø-kheo ôû tröôùc maët thì phaïm Ba-daät- ñeà, khinh cheâ ôû sau löng thì phaïm Ñoät-kieát-la. Neáu ñem taùm vieäc treân ñeå khinh cheâ Tyø-kheo-ni thì phaïm Ñoät-kieát-la, khinh cheâ ba chuùng döôùi cuõng phaïm Ñoät-kieát-la. Neáu ñem taùm vieäc treân ñeå khinh cheâ ngöôøi ñieân cuoàng taâm loaïn, taâm bònh hoaïi, taïi gia khoâng coù sö taêng, ngöôøi vieät teá (phaù noäi ngoaïi ñaïo), ngöôøi ñieác... ñeàu phaïm Ñoät-kieát-la; khinh cheâ saùu haïng ngöôøi phaïm toäi ñang bò trò toäi cuõng phaïm Ñoät-kieát-la. Neáu ñem taùm vieäc treân ñeå khinh cheâ Tyø-kheo khaùc thì phaïm Ba-daät-ñeà; neáu khoâng ñem taùm vieäc treân, chæ muoán xuùc naõo neân noùi lôøi khinh cheâ thì phaïm Ñoät-kieát-la. Neáu sai baûo ngöôøi khaùc hay vieát thö ñeå khinh cheâ cuõng phaïm Ñoät-kieát-la. Neáu ñem taùm vieäc treân ñeå khinh cheâ, noùi raèng: “Thaày coù taùm vieäc naøy khoâng hôïp vôùi phaùp xuaát gia” thì phaïm Ba-daät- ñeà; neáu khoâng duøng taùm vieäc treân maø duøng vieäc khaùc ñeå khinh cheâ, nhö noùi: “Thaày aên nhieàu, nguû nhieàu, noùi chuyeän nhieàu, ham aên ham nguû nhö vaäy xuaát gia thoï giôùi laøm chi”, thì phaïm Ñoät-kieát-la. Theå cuûa giôùi naøy laø neáu ngöôøi bò khinh cheâ nghe ñöôïc thì phaïm Ba-daät-ñeà, khoâng nghe ñöôïc thì phaïm Ñoät-kieát-la. Neáu coù ngöôøi sau khi xuaát gia roài môùi bò bònh huûi thì ñöôïc cuøng laøm vieäc chuùng nhöng khi aên thì khoâng neân ngoài aên chung trong chuùng. 3. Nhaân duyeân keát giôùi thöù ba: Giôùi naøy laø coïng giôùi, Tyø-kheo vaø Tyø-kheo-ni ñeàu keát phaïm Ba-daät-ñeà, ba chuùng döôùi phaïm Ñoät-kieát-la. Töôùng phaïm trong giôùi naøy laø noùi ly giaùn coù taùm vieäc: Doøng hoï, ngheà nghieäp, vieäc laøm, phaïm toäi, bònh, hình töôùng, phieàn naõo vaø maéng. Neáu ñem ba vieäc doøng hoï, ngheà nghieäp vaø vieäc laøm ñeå noùi ly giaùn Tyø-kheo thuoäc ba giai caáp Saùt-ñeá-lî, Baø-la-moân vaø thöông nhaân thì phaïm Ñoät-kieát-la; neáu ñem ba vieäc treân ñeå

noùi ly giaùn Tyø-kheo thuoäc giai caáp khaùc thì phaïm Ba-daät-ñeà. Neáu ñem naêm vieäc sau trong taùm vieäc treân ñeå noùi ly giaùn Tyø-kheo thuoäc caû boán giai caáp thì phaïm Ba-daät-ñeà. Neáu ñem taùm vieäc treân ñeå noùi ly giaùn Tyø-kheo-ni thì phaïm Ñoät-kieát-la, noùi ly giaùn ba chuùng döôùi cuõng phaïm Ñoät-kieát-la. Neáu ñem taùm vieäc treân ñeå noùi ly giaùn ngöôøi ñieân cuoàng taâm loaïn, taâm bònh hoaïi, taïi gia khoâng coù sö taêng, ngöôøi vieät teá (phaù noäi ngoaïi ñaïo), ngöôøi ñieác... ñeàu phaïm Ñoät-kieát-la; noùi ly giaùn saùu haïng ngöôøi phaïm toäi ñang bò trò toäi cuõng phaïm Ñoät-kieát-la. Neáu Tyø-kheo ñem naêm vieäc sau trong taùm vieäc treân ñeán noùi vôùi Tyø-kheo naøy raèng: “Tyø-

kheo kia noùi thaày laø ngöôøi aùc thích maéng, xuaát gia thoï giôùi laøm chi”, Tyø-kheo naøy hoûi: “Tyø-kheo ñoù laø ai?”, ñaùp: “Tyø-kheo ñoù teân laø ”, laïi hoûi laø hoï gì, ñaùp: “Tyø-kheo ñoù hoï laø ”, laïi hoûi laø laøm vieäc gì, ñaùp: “Ñang laøm vieäc ”, laïi hoûi hình töôùng ra sao, ñaùp: “Tyø-kheo aáy coù hình töôùng ”. Neáu ngöôøi kia nghe hieåu thì phaïm Ba-daät-ñeà, nghe khoâng hieåu thì phaïm Ñoät-kieát-la; sôû dó hoûi theo thöù lôùp nhö theá vì ngöôøi cuøng teân cuøng hoï raát nhieàu. Noùi ly giaùn coù boán tröôøng hôïp: Moät laø noùi ly giaùn khoâng phaûi laø voïng ngöõ vaø aùc khaåu, nhö Tyø- kheo ñem lôøi cuûa tyø-kheo naøy ñeán noùi vôùi Tyø-kheo kia, neáu laø thaät thì khoâng phaûi laø voïng ngöõ; noùi lôøi hoøa dòu thì khoâng phaûi laø aùc khaåu; nhöng noùi vôùi taâm muoán ly giaùn Hai Tyø-kheo naøy thì goïi laø ly giaùn ngöõ. Hai laø noùi ly giaùn laø voïng ngöõ nhöng khoâng phaûi laø aùc khaåu, nhö Tyø-kheo ñem lôøi cuûa Tyø-kheo naøy ñeán noùi vôùi Tyø-kheo kia, neáu khoâng phaûi laø thaät thì goïi laø voïng ngöõ; noùi lôøi hoøa dòu thì khoâng phaûi laø aùc khaåu; nhöng noùi vôùi taâm muoán ly giaùn Hai Tyø-kheo naøy thì goïi laø ly giaùn ngöõ. Ba laø noùi ly giaùn laø aùc khaåu nhöng khoâng phaûi laø voïng ngöõ, nhö Tyø-kheo ñem lôøi cuûa tyø-kheo naøy ñeán noùi vôùi Tyø-kheo kia, neáu laø thaät thì khoâng phaûi laø voïng ngöõ; noùi lôøi thoâ aùc thì goïi laø aùc khaåu vaø noùi vôùi taâm muoán ly giaùn Hai Tyø-kheo thì goïi laø ly giaùn ngöõ. Boán laø noùi ly giaùn vöøa laø voïng ngöõ vöøa laø aùc khaåu, nhö Tyø-kheo ñem lôøi cuûa tyø-kheo naøy ñeán noùi vôùi Tyø-kheo kia, neáu khoâng phaûi laø thaät thì goïi laø voïng ngöõ; noùi lôøi thoâ aùc thì goïi laø aùc khaåu vaø noùi vôùi taâm muoán ly giaùn Hai Tyø-kheo naøy thì goïi laø ly giaùn ngöõ. Voïng ngöõ vaø aùc khaåu cuõng coù boán tröôøng hôïp gioáng nhö treân. Neáu maéng ngöôøi taïi gia, noùi raèng: “ôû theá tuïc coù nhieàu ñieàu khoâng thanh tònh”thì phaïm Ñoät-kieát- la; neáu maéng ngöôøi xuaát gia, noùi raèng: “Ngöôøi xuaát gia coù nhieàu vieäc khoâng nhö phaùp”cuõng phaïm Ñoät-kieát-la; neáu khoâng duøng taùm vieäc treân maø duøng vieäc khaùc ñeå maéng, nhö noùi: “Thaày aên nhieàu, nguû nhieàu, noùi chuyeän nhieàu, ham aên ham nguû nhö vaäy xuaát gia thoï giôùi laøm chi”, thì phaïm Ñoät-kieát-la. Neáu khoâng chueàn noùi kia ñaây, chæ ñeán hai beân noùi ly giaùn khieán hoï ly taùn ñeàu phaïm Ñoät-kieát-la. 4. Nhaân duyeân keát giôùi thöù tö: Giôùi naøy laø coïng giôùi, Tyø-kheo vaø Tyø-kheo-ni ñeàu keát phaïm Ba- daät-ñeà, ba chuùng döôùi phaïm Ñoät-kieát-la. Coù naêm haïng Tyø-kheo: Moät laø cöïu Tyø-kheo, hai laø khaùch Tyø-kheo, ba laø Tyø-kheo thoï duïc, boán laø Tyø- kheo taùc yeát ma vaø naêm

laø Tyø-kheo bò yeát ma. Töôùng phaïm trong giôùi naøy laø neáu cöïu Tyø-kheo ôû trong töôùng ngoân traùnh khôûi töôûng laø töôùng

ngoân traùnh, ñaõ nhö phaùp dieät traùnh khôûi töôûng laø nhö phaùp dieät traùnh roài maø phaùt khôûi trôû laïi thì phaïm Ba-daät-ñeà; ôû trong töôùng ngoân traùnh khôûi töôûng laø töông trôï traùnh, ñaõ nhö phaùp dieät traùnh khôûi töôûng laø nhö phaùp dieät traùnh roài maø phaùt khôûi trôû laïi thì phaïm Ba-daät-ñeà; ôû trong töôùng ngoân traùnh khôûi töôûng laø phaïm toäi traùnh hay thöôøng sôû haønh traùnh cuõng gioáng nhö treân. Gioáng nhö trong töôùng ngoân traùnh coù boán caâu nhö treân thì trong töông trôï traùnh, phaïm toäi traùnh vaø thöôøng sôû haønh traùnh cuõng coù boán caâu nhö theá, toång coäng laø möôøi saùu caâu, trong moãi caâu naøy ñeàu phaïm Ba-daät-ñeà. Gioáng nhö cöïu Tyø-kheo ôû trong boán phaùp dieät traùnh laøm möôøi saùu nhö treân thì boán haïng Tyø-kheo coøn laïi, moãi haïng Tyø-kheo cuõng ôû trong boán phaùp dieät traùnh laøm möôøi saùu gioáng nhö theá, toång coäng laø taùm möôi caâu, trong moãi caâu naøy ñeàu phaïm Ba-daät-ñeà. Neáu cöïu Tyø-kheo ôû trong töôùng ngoân traùnh ñaõ nhö phaùp dieät traùnh, khôûi töôûng laø nhö phaùp dieät traùnh roài maø phaùt khôûi trôû laïi thì phaïm Ba-daät-ñeà; ôû trong töôùng ngoân traùnh, ñaõ nhö phaùp dieät traùnh maø khôûi töôûng laø khoâng nhö phaùp dieät traùnh, lieàn phaùt khôûi trôû laïi cuõng phaïm Ba-daät-ñeà; ôû trong töôùng ngoân traùnh ñaõ nhö phaùp dieät traùnh roài nhöng sanh nghi, lieàn phaùt khôûi trôû laïi cuõng phaïm Ba-daät-ñeà. Gioáng nhö trong töôùng ngoân traùnh coù ba caâu nhö treân thì trong töông trôï traùnh, phaïm toäi traùnh vaø thöôøng sôû haønh traùnh cuõng coù ba caâu nhö theá, toång coïng laø laø möôøi hai caâu, trong moãi caâu ñeàu phaïm Ba-daät-ñeà. Gioáng nhö cöïu Tyø- kheo, boán haïng Tyø-kheo coøn laïi moãi haïng Tyø-kheo cuõng coù laø möôøi hai caâu nhö treân, toång coïng laø saùu möôi caâu, trong moãi caâu ñeàu phaïm Ba-daät-ñeà. Neáu cöïu Tyø-kheo ôû trong töôùng ngoân traùnh khoâng nhö phaùp dieät traùnh, khôûi töôûng laø khoâng nhö phaùp dieät traùnh maø phaùt khôûi trôû laïi thì phaïm Ñoät-kieát-la; ôû töôùng ngoân traùnh, khoâng nhö phaùp dieät traùnh maø sanh nghi lieàn phaùt khôûi trôû laïi cuõng phaïm Ñoät-kieát-la. Gioáng nhö trong töôùng ngoân traùnh coù hai caâu nhö treân thì trong ba phaùp dieät traùnh coøn laïi, moãi phaùp cuõng coù hai caâu nhö vaäy, toång coïng laø taùm caâu; gioáng nhö cöïu Tyø-kheo, boán haïng Tyø-kheo coøn laïi moãi haïng Tyø-kheo cuõng coù taùm caâu, toång coäng laø boán möôi caâu, trong moãi caâu ñeàu phaïm Ñoät-kieát-la. Neáu cöïu Tyø-kheo ôû trong töôùng ngoân traùnh khoâng nhö phaùp dieät traùnh, khôûi töôûng laø khoâng nhö phaùp dieät traùnh maø phaùt khôûi trôû laïi thì khoâng phaïm; ôû trong töôùng ngoân traùnh khoâng nhö phaùp dieät traùnh maø sanh nghi lieàn phaùt khôûi trôû laïi thì khoâng phaïm. Gioáng nhö trong töôùng ngoân traùnh coù hai caâu nhö treân thì trong ba phaùp dieät traùnh coøn laïi, trong moãi phaùp cuõng coù hai caâu nhö vaäy, toång coäng laø taùm caâu; gioáng nhö cöïu

Tyø-kheo trong boán phaùp dieät traùnh coù taùm caâu thì boán haïng Tyø-kheo coøn laïi, moãi haïng Tyø-kheo ôû trong boán phaùp dieät traùnh cuõng coù taùm caâu nhö vaäy, toång coäng laø boán möôi caâu ñeàu khoâng phaïm. Theå cuûa giôùi naøy baát

luaän laø yeát ma hay khoâng phaûi yeát ma, chæ caàn taêng nhö phaùp hoøa hôïp dieät traùnh roài maø phaùt khôûi trôû laïi, duø ôû trong Taêng hay ôû choã khuaát-ñeàu phaïm Ba-daät-ñeà. Neáu laø Taêng cheá, khoâng vaøo Phaät phaùp maø phaùt khôûi laïi thì phaïm Ñoät-kieát-la; neáu khoâng phaûi Phaät phaùp cuõng khoâng phaûi Taêng phaùp, nhöng moïi ngöôøi ñaõ hoøa hôïp dieät traùnh roài maø phaùt khôûi trôû laïi vôùi taâm phi phaùp thì khoâng phaïm. Tröø naêm haïng Tyø-kheo treân, caùc Tyø-kheo khaùc vaø Tyø-kheo gôûi duïc ñeàu ñoàng. 5. Nhaân duyeân keát giôùi thöù naêm: Giôùi naøy baát coïng, Tyø-kheo-ni noùi phaùp cho ngöôøi nam quaù naêm, saùu lôøi thì phaïm Ñoät-kieát-la; neáu coù hai ngöôøi nam thì khoâng phaïm; Sa-di noùi phaùp cho ngöôøi nöõ quaù naêm, saùu lôøi thì phaïm Ñoät-kieát-la; hai chuùng kia cuõng phaïm Ñoät-kieát-la. Ngöôøi nöõ laø chæ cho ngöôøi coù theå haønh daâm ñöôïc, neáu laø thaïch nöõ hay beù gaùi thì phaïm Ñoät-kieát-la. Naêm, saùu lôøi laø chæ cho naêm phaùp nhö noùi Saéc aám voâ thöôøng, thoï töôûng haønh thöùc cuõng ñeàu voâ thöôøng; hoaëc saùu phaùp nhö noùi Nhaõn voâ thöôøng, nhó tyû thieät thaân yù cuõng ñeàu voâ thöôøng. Noùi quaù naêm, saùu lôøi naøy thì phaïm Ba-daät-ñeà. Ngöôøi nam coù trí laø ngöôøi hieåu roõ tình ngöôøi vaø yù thuù cuûa lôøi noùi, coù theå laøm ngöôøi chöùng minh; phaûi laø ngöôøi cuøng ngoân ngöõ hieåu nhau, neáu laø ngöôøi phöông khaùc ngoân ngöõ baát ñoàng thì khoâng ñöôïc. Ngöôøi nam naøy phaûi laø cö só, ngöôøi xuaát gia khoâng ñöôïc vì vieäc ñoàng nhau. Neáu Taêng nhoùm hoïp coù ngöôøi nöõ nhieàu hay ít maø khoâng coù ngöôøi nam coù trí thì khoâng ñöôïc thuyeát phaùp cho hoï, ñöôïc thuyeát phaùp cho Ni vaø ni chuùng vì coù phaùp giaùo giôùi neân khoâng phaïm. Neáu Tyø-kheo noùi phaùp cho ngöôøi nöõ quaù naêm, saùu lôøi maø khoâng coù ngöôøi nam coù trí beân caïnh thì phaïm Ba-daät-ñeà; sau ñoù coù ngöôøi nöõ khaùc ñeán laïi vì noùi phaùp, ngöôøi nöõ ñeán tröôùc cuõng cuøng ngoài nghe. Tyø- kheo noùi phaùp xong ñöùng daäy ñi, treân ñöôøng gaëp ngöôøi nöõ laïi vì noùi phaùp, ngöôøi nöõ tröôùc cuõng cuøng nghe, Tyø-kheo noùi quaù naêm, saùu lôøi roài ñi ñeán nôi khaùc, laïi vì ngöôøi nöõ khaùc noùi phaùp, ngöôøi nöõ tröôùc cuõng cuøng nghe; nhö theá noùi phaùp ôû ba choã ñeàu phaïm. Neáu laàn noùi phaùp sau khoâng bieát coù ngöôøi nöõ tröôùc cuõng cuøng nghe phaùp thì khoâng phaïm; neáu giaûng kinh thì moãi moãi vieäc ñeàu phaïm Ba-daät-ñeà; neáu noùi keä thì moãi moãi keä ñeàu phaïm Ba-daät-ñeà, keä coù ba möôi hai chöõ hoaëc ba möôi chöõ hoaëc hai möôi chöõ; neáu töø keä chuyeån sang noùi kinh thì moãi moãi vieäc cuõng phaïm

Ba-daät-ñeà. Khoâng phaïm laø neáu noùi veà phöôùc baùo boá thí, chuù nguyeän hoaëc tuøy hoûi tuøy ñaùp hoaëc noùi phaùp cho ngöôøi thoï naêm giôùi hoaëc taùm trai giôùi; neáu noùi vieäc thöôøng cuûa theá gian thì phaïm Ñoät-kieát-la. 6. Nhaân duyeân keát giôùi thöù saùu: Giôùi naøy laø coïng giôùi, Tyø-kheo vaø Tyø-kheo-ni ñeàu keát phaïm Ba- daät-ñeà, ba chuùng döôùi phaïm Ñoät-kieát-la. Phaät keát giôùi naøy cho caùc Tyø- kheo moät laø ñeå khaùc vôùi ngoaïi ñaïo, hai laø vì giöõa thaày vaø ñeä töû coù khaùc bieät, ba laø ñeå phaân bieät ngoân ngöõ ñeå ngöôøi khaùc hieåu roõ, boán laø ñeå nöông theo thaät nghóa khoâng chaáp vaøo aâm thanh. Ngöôøi chöa thoï giôùi cuï tuùc laø chæ taát caû moïi ngöôøi tröø Tyø-kheo vaø Tyø-kheo-ni.

Theå cuûa giôùi naøy laø neáu duøng moät caâu phaùp daïy cho ngöôøi chöa thoï giôùi cuï tuùc thì phaïm. Caâu phaùp coù hai laø caâu ñaày ñuû vaø caâu khoâng ñaày ñuû; caâu ñaày ñuû laø nhö Luaät sö noùi neáu thaày tuïng caâu daøi, ñeä töû cuõng tuïng caâu daøi thì goïi laø ñoàng caâu. Töôùng phaïm trong giôùi naøy laø neáu thaày tuøy gioïng cao thaáp tuïng caâu daøi ñeå daïy cho ñeä töû, ñeä töû cuõng hôïp theo gioïng cuûa thaày ñeå tuïng caâu daøi thì phaïm Ba-daät-ñeà; cuøng gioïng tuïng caâu ngaén cuõng vaäy. Neáu thaày tuïng caâu daøi, ñeä töû tuïng caâu ngaén cuøng gioïng thì phaïm Ñoät-kieát-la; thaày tuïng caâu ngaén, ñeä töû tuïng caâu daøi cuøng gioïng cuõng vaäy. Khoâng phaïm laø thaày tuïng xong ñeä töû môùi tuïng, khoâng hôïp gioïng vôùi nhau duø laø ñoàng caâu hay khoâng ñoàng caâu ñeàu khoâng phaïm. Nghóa chính trong giôùi naøy laø ñoàng caâu vaø cuøng gioïng môùi phaïm Ba-daät-ñeà; neáu khoâng ñoàng caâu maø cuøng gioïng thì phaïm Ñoät-kieát-la, tuïng coù tieáng tröôùc tieáng sau thì khoâng phaïm. Neáu hai ngöôøi tuïng kinh ñeàu thoâng lôïi ñoàng tuïng thì khoâng phaïm nhöng khoâng ñöôïc hôïp taùn. Neáu Tyø-kheo khoâng coù choã thoï hoïc ñoïc tuïng cuõng ñöôïc thoï hoïc töø Sa-di, Sa-di-ni, chæ caàn caàu baäc trì giôùi ñöùc troïng laøm baïn chöùng minh; cuõng ñöôïc thoï hoïc töø cö só nhöng khoâng ñöôïc goïi laø A-xaø-leâ. Laàn löôït theo thöù lôùp nhö vaäy ñeàu cho thoï hoïc nhöng chôù ñeå cho maát oai nghi; yù vò ñaày ñuû hay khoâng ñaày ñuû, chöõ ñaày ñuû hay khoâng ñaày ñuû cuõng nhö vaäy. Neáu duøng ñoàng caâu daïy cho ngöôøi ñaõ thoï giôùi cuï tuùc thì phaïm Ñoät- kieát-la; thaày daïy tuïng caâu daøi, ñeä töû thoï tuïng thaønh caâu ngaén thì phaïm Ñoät-kieát-la. 7. Nhaân duyeân keát giôùi thöù baûy: Giôùi naøy laø coïng giôùi, Tyø-kheo vaø Tyø-kheo-ni ñeàu keát phaïm Ba- daät-ñeà, ba chuùng döôùi phaïm Ñoät-kieát-la. Neáu vì lôïi döôõng maø noùi coù phaùp hôn ngöôøi cho ngöôøi chöa thoï giôùi cuï tuùc bieát cuõng phaïm Ba-daät- ñeà. Phaät keát giôùi naøy cho caùc Tyø-kheo moät laø vì phaùp cuûa baäc ñaïi nhaân, neáu töï khen ngôïi ñöùc haïnh maø che giaáu loãi laàm thì ñoù laø phaùp cuûa tieåu

nhaân; hai laø vì phaùp bình ñaúng, neáu töï xöng laø thaùnh ñöùc töùc laø hieàn ngu coù khaùc bieät, seõ khieán cho ngöôøi nghe bieát khoâng coù taâm bình ñaúng ñoái vôùi Taêng. Hoûi: Coù tröôøng hôïp noùi mình coù phaùp hôn ngöôøi cho ngöôøi chöa thoï giôùi cuï tuùc bieát maø khoâng phaïm toäi hay khoâng? Ñaùp: Coù, neáu noùi cho baäc tri thöùc ñoàng taâm nghe thì khoâng phaïm; neáu khoâng vì danh lôïi maø noùi cuõng khoâng phaïm. Neáu gaëp naïn giaëc nguy ñeán taùnh maïng lieàn noùi raèng: “Neáu ngöôi gieát ta seõ phaïm toäi raát naëng”, hoaëc khi bònh khoâng coù ngöôøi chaêm soùc lieàn noùi raèng: “Neáu ngöôi chaêm soùc cho ta seõ ñöôïc ñaïi phöôùc ñöùc”… thì khoâng phaïm, vì thaân ngöôøi khoù ñöôïc neân noùi khoâng phaïm. Ngöôøi chöa thoï giôùi cuï tuùc laø chæ taát caû moïi ngöôøi tröø Tyø-kheo vaø Tyø-kheo-ni. Ñaây laø thaät coù töùc laø thaät coù phaùp hôn ngöôøi, neáu Tyø-kheo thaät ñaéc boán Höôùng boán Quaû maø noùi cho ngöôøi chöa thoï giôùi cuï tuùc bieát thì phaïm Ba-daät-ñeà; neáu thaät ñaéc boán Thieàn, boán Voâ löôïng taâm, boán Ñònh Voâ saéc, naêm Thoâng, phaùp quaùn baát tònh, A-na-ban-na nieäm… maø noùi cuõng phaïm Ba-daät-ñeà. Hoûi: Phaùp quaùn baát tònh vaø A-na-ban-na nieäm laø

phaùp gaàn, phaùp nhoû sao goïi laø phaùp hôn ngöôøi? Ñaùp: Ñaây laø phaùp moân ban ñaàu ñeå ñöôïc cam loà, taát caû Hieàn thaùnh ñeàu baét ñaàu töø phaùp moân naøy neân goïi laø phaùp hôn ngöôøi. Neáu vì danh lôïi maø noùi laø toâi trì giôùi thanh tònh thì phaïm Ñoät-kieát-la; neáu vì danh lôïi maø noùi trôøi roàng ñeán choã toâi thì phaïm Ba-daät-ñeà; neáu vì danh lôïi maø noùi Toaøn phong Thoå quyû ñeán choã toâi thì phaïm Ñoät-kieát-la; neáu thaät söï tuïng thoâng ba taïng, vì danh lôïi maø noùi vôùi ngöôøi cuõng phaïm Ñoät-kieát-la; neáu vì danh lôïi maø noùi raèng: "Kinh maø toâi ñaõ tuïng, toâi ñeàu hieåu ñöôïc nghóa, toâi coù theå tuøy hoûi ñaùp"thì phaïm Ñoät-kieát-la. 8. Nhaân duyeân keát giôùi thöù taùm: Giôùi naøy laø coïng giôùi, Tyø-kheo vaø Tyø-kheo-ni ñeàu keát phaïm Ba- daät-ñeà, ba chuùng döôùi phaïm Ñoät-kieát-la. Phaät keát giôùi naøy cho caùc Tyø- kheo moät laø vì ñaïi hoä Phaät phaùp, neáu noùi toäi aùc cuûa tyø-kheo cho cö só bieát thì ôû trong Phaät phaùp, hoï seõ khoâng coøn tín kính nöõa. Thaø phaù thaùp hoaïi töôïng chöù khoâng neân noùi toäi loãi cuûa tyø-kheo cho ngöôøi chöa thoï giôùi cuï tuùc bieát, vì noùi toäi loãi cuûa tyø-kheo töùc laø phaù phaùp thaân. Tröø Taêng yeát ma laø nhö trong Luaät noùi toäi thoâ cuûa tyø-kheo töùc laø toäi trong hai thieân ñaàu, neáu noùi cho ngöôøi chöa thoï giôùi cuï tuùc bieát teân toäi trong hai thieân cuûa tyø-kheo ñaõ phaïm thì phaïm Ba-daät-ñeà; neáu noùi vieäc cuûa toäi thì phaïm Ñoät-kieát-la; neáu noùi teân toäi trong ba thieân sau cuõng phaïm Ñoät-kieát-la; neáu noùi vieäc cuûa toäi cuõng phaïm Ñoät-kieát-la. Baát luaän Tyø-kheo tröôùc ñoù

coù phaïm toäi hay khoâng maø noùi toäi thoâ cuûa Tyø-kheo cho ngöôøi chöa thoï giôùi cuï tuùc bieát ñeàu phaïm Ba-daät-ñeà; neáu noùi toäi cuûa boán chuùng kia thì phaïm Ñoät-kieát-la; neáu vieát thö hay laøm daáu ñöa tin thì phaïm Ñoät-kieát- la; neáu noùi Tyø-kheo ñoù laøm Phaät bò thöông chaûy maùu hay phaù Phaùp luaân taêng thì phaïm Thaâu-lan-giaù ñoái thuù saùm hoái; neáu noùi Tyø-kheo ñoù phaïm boán troïng, möôøi ba Taêng taøn ñeàu phaïm Thaâu-lan-giaù vaø Ñoät-kieát-la; neáu noùi toäi thoâ cuûa boán chuùng kia thì phaïm Ñoät-kieát-la. Neáu Tyø-kheo thaáy Tyø-kheo khaùc phaïm Ba-la-di, nhö nghe thaáy Tyø-kheo noùi vôùi ngöôøi nöõ laø mình coù phaùp hôn ngöôøi. Nhö theá naøo laø Ba-la-di maø cho laø Taêng taøn?: Nhö nghe thaáy Tyø-kheo noùi vôùi ngöôøi nöõ laø mình coù phaùp hôn ngöôøi maø cho laø noùi lôøi thoâ (lôøi tình töï) vôùi ngöôøi nöõ. Nhö theá naøo laø Ba-la-di maø cho laø Ba-daät-ñeà?: Nhö nghe thaáy Tyø- kheo noùi vôùi ngöôøi nöõ laø mình coù phaùp hôn ngöôøi maø cho laø noùi vôùi ngöôøi nöõ quaù naêm, saùu lôøi. Nhö theá naøo laø Ba-la-di maø cho laø Ba-la- ñeà-ñeà-xaù-ni? Nhö nghe thaáy Tyø-kheo noùi vôùi ngöôøi nöõ laø mình coù phaùp hôn ngöôøi maø cho laø Tyø-kheo thoï thöùc aên uoáng töø ngöôøi nöõ ôû beân trong tinh xaù. Neáu Tyø-kheo thaáy Tyø-kheo phaïm Taêng taøn, nhö nghe thaáy Tyø- kheo noùi lôøi thoâ (lôøi tình töï) vôùi ngöôøi nöõ. Nhö theá naøo laø Taêng taøn maø cho laø Ba-daät-ñeà? Nhö nghe thaáy Tyø-kheo noùi lôøi thoâ (lôøi tình töï) vôùi ngöôøi nöõ maø cho laø noùi vôùi ngöôøi nöõ quaù naêm, saùu lôøi. Nhö theá naøo laø Taêng taøn maø cho laø Ba-la-ñeà-ñeà-xaù-ni?: Nhö nghe thaáy Tyø-kheo noùi lôøi thoâ (lôøi tình töï) vôùi ngöôøi nöõ maø cho laø Tyø-kheo thoï thöùc aên uoáng töø ngöôøi nöõ ôû beân trong tinh xaù. Nhö theá naøo laø Taêng taøn maø cho

laø Ñoät- kieát-la?: Nhö nghe thaáy Tyø-kheo noùi lôøi thoâ (lôøi tình töï) vôùi ngöôøi nöõ maø cho laø Tyø-kheo noùi vôùi ngöôøi nöõ laø coâ naøy muø loøa. Nhö theá naøo laø Taêng taøn maø cho laø Ba-la-di? Nhö nghe thaáy Tyø-kheo noùi lôøi thoâ (lôøi tình töï) vôùi ngöôøi nöõ maø cho laø Tyø-kheo noùi vôùi ngöôøi nöõ mình coù phaùp hôn ngöôøi. Neáu Tyø-kheo thaáy Tyø-kheo khaùc phaïm Ba-daät-ñeà, nhö nghe thaáy Tyø-kheo noùi phaùp cho ngöôøi nöõ quaù naêm, saùu lôøi. Nhö theá naøo laø Ba-daät-ñeà maø cho laø Ba-la-ñeà-ñeà-xaù-ni? Nhö nghe thaáy Tyø-kheo noùi vôùi ngöôøi nöõ quaù naêm, saùu lôøi maø cho laø Tyø-kheo thoï thöùc aên uoáng töø ngöôøi nöõ ôû beân trong tinh xaù. Nhö theá naøo laø Ba-daät-ñeà maø cho laø Ñoät-kieát- la?: Nhö nghe thaáy Tyø-kheo noùi vôùi ngöôøi nöõ quaù naêm, saùu lôøi maø cho laø Tyø-kheo noùi vôùi ngöôøi nöõ laø coâ naøy ñen, coâ naøy traéng. Nhö theá naøo laø Ba-daät-ñeà maø cho laø Ba-la-di? Nhö nghe thaáy Tyø-kheo noùi vôùi ngöôøi nöõ quaù naêm, saùu lôøi maø cho laø Tyø-kheo noùi coù phaùp hôn ngöôøi. Nhö theá naøo

laø Ba-daät-ñeà maø cho laø Taêng taøn? Nhö nghe thaáy Tyø-kheo noùi vôùi ngöôøi nöõ quaù naêm, saùu lôøi maø cho laø Tyø-kheo noùi lôøi tình töï (lôøi thoâ). Neáu Tyø-kheo thaáy Tyø-kheo khaùc phaïm Ba-la-ñeà-ñeà-xaù-ni, nhö thaáy Tyø-kheo thoï thöùc aên uoáng töø ngöôøi nöõ ôû beân trong tinh xaù. Nhö theá naøo laø Ba-la-ñeà-ñeà-xaù-ni maø cho laø Ñoät-kieát-la? Nhö thaáy Tyø-kheo thoï thöùc aên uoáng töø ngöôøi nöõ ôû beân trong tinh xaù maø cho laø Tyø-kheo noùi vôùi ngöôøi nöõ laø coâ naøy muø loøa. Nhö theá naøo laø Ba-la-ñeà-ñeà-xaù-ni maø cho laø Ba-la-di? Nhö thaáy Tyø-kheo thoï thöùc aên uoáng töø ngöôøi nöõ ôû beân trong tinh xaù maø cho laø Tyø-kheo noùi vôùi ngöôøi nöõ mình coù phaùp hôn ngöôøi. Nhö theá naøo laø Ba-la-ñeà-ñeà-xaù-ni maø cho laø Taêng taøn? Nhö thaáy Tyø-kheo thoï thöùc aên uoáng töø ngöôøi nöõ ôû beân trong tinh xaù maø cho laø Tyø-kheo noùi lôøi thoâ (lôøi tình töï) vôùi ngöôøi nöõ. Nhö theá naøo laø Ba-la- ñeà-ñeà-xaù-ni maø cho laø Ba-daät-ñeà? Nhö thaáy Tyø-kheo thoï thöùc aên uoáng töø ngöôøi nöõ ôû beân trong tinh xaù maø cho laø Tyø-kheo noùi vôùi ngöôøi nöõ quaù naêm, saùu lôøi. Neáu Tyø-kheo nghe thaáy Tyø-kheo phaïm Ñoät-kieát-la nhö nghe Tyø- kheo noùi vôùi ngöôøi nöõ laø coâ naøy traéng, coâ naøy ñen. Nhö theá naøo laø Ñoät- kieát-la maø cho laø Ba-la-di? Nhö nghe thaáy Tyø-kheo noùi vôùi ngöôøi nöõ laø coâ naøy muø loøa, cho laø nghe thaáy Tyø-kheo noùi vôùi ngöôøi nöõ mình coù phaùp hôn ngöôøi. Nhö theá naøo laø Ñoät-kieát-la maø cho laø Taêng taøn? Nhö nghe Tyø-kheo noùi vôùi ngöôøi nöõ laø coâ naøy muø loøa, cho laø Tyø-kheo noùi lôøi thoâ (lôøi tình töï) vôùi ngöôøi nöõ. Nhö theá naøo laø Ñoät-kieát-la maø cho laø Ba-daät-ñeà? Nhö nghe Tyø-kheo noùi vôùi ngöôøi nöõ laø coâ naøy muø loøa, cho laø Tyø-kheo noùi vôùi ngöôøi nöõ quaù naêm, saùu lôøi. Nhö theá naøo laø Ñoät-kieát-la maø cho laø Ba-la-ñeà-ñeà-xaù-ni? Nhö nghe Tyø-kheo noùi vôùi ngöôøi nöõ laø coâ naøy muø loøa, cho laø Tyø-kheo thoï thöùc aên uoáng töø ngöôøi nöõ ôû beân trong tinh xaù. Neáu Tyø-kheo thaáy Tyø-kheo khaùc phaïm Ba-la-di, sanh nghi khoâng bieát coù phaûi phaïm Ba-la-di hay khoâng, nhö thaáy Tyø-kheo cuøng ngöôøi nöõ haønh daâm laïi cho laø Tyø-kheo coá yù xuaát tinh hay ngöôøi nöõ ñoù laø thaïch nöõ; sau ñoù döùt nghi,

ôû trong phaùp Ba-la-di quyeát ñònh laø Ba-la-di. Hoûi: Do ñaâu ñöôïc döùt nghi? Ñaùp: Nhôø gaëp thieän tri thöùc neân döùt nghi vaø coù theå ñoaïn tröø phaùp baát thieän, taø phaùp vaø phaùp baát ñònh. Neáu thaáy Tyø-kheo khaùc phaïm Taêng taøn, sanh nghi khoâng bieát coù phaûi phaïm Taêng taøn hay khoâng, nhö thaáy Tyø-kheo cuøng ngöôøi nöõ loûa hình oâm nhau, nghi khoâng bieát laø loûa hình hay coù maëc y vaø ngöôøi nöõ ñoù coù phaûi laø thaïch nöõ hay khoâng. Neáu nghe thaáy Tyø-kheo phaïm Ba-daät-ñeà

maø nghi, nhö nghe Tyø-kheo noùi vôùi ngöôøi nöõ quaù naêm, saùu lôøi maø nghi khoâng bieát coù phaûi laø quaù naêm, saùu lôøi hay khoâng. Neáu thaáy Tyø-kheo phaïm Ba-la-ñeà-ñeà-xaù-ni maø sanh nghi nhö thaáy Tyø-kheo thoï laáy thöùc aên töø nhaø cuûa Hoïc gia, sanh nghi khoâng bieát Taêng ñaõ laøm yeát ma Hoïc gia hay chöa. Neáu Tyø-kheo nghe thaáy Tyø-kheo khaùc phaïm Ñoät-kieát-la maø sanh nghi, nhö nghe Tyø-kheo noùi vôùi ngöôøi nöõ laø coâ naøy muø loøa maø nghi khoâng bieát coù phaûi noùi laø muø loøa hay khoâng. 9. Nhaân duyeân keát giôùi thöù chín: Phaät keát giôùi naøy cho caùc Tyø-kheo moät laø ñeå dieät tröø ñaáu tranh, hai laø dieät khoå naõo vaø ba laø ñeå ñöôïc an laïc haønh ñaïo. Giôùi naøy laø coïng giôùi, Tyø-kheo vaø Tyø-kheo-ni ñeàu keát phaïm Ba-daät-ñeà, ba chuùng döôùi phaïm Ñoät-kieát-la. Theå cuûa giôùi naøy laø neáu Taêng ñaõ hoøa hôïp laøm yeát ma hay khoâng laøm yeát ma, chaáp thuaän ñem y vaät cho vò tri söï laøm vieäc Taêng cöïc khoå, vaät ñoù hoaëc laø cuûa-taêng-kyøø hay laø vaät töï töù; Tyø-kheo ñaõ cuøng hoøa hôïp cho roài, sau laïi quôû traùch raèng: “Taêng tuøy thuaän ñem vaät cho ngöôøi thaân thieát” thì phaïm Ba-daät-ñeà. ÔÛ trong Taêng, neáu vò tri söï laøm vieäc Taêng cöïc khoå hay laø baäc coù phöôùc ñöùc nhöng ngheøo tuùng; neáu Taêng ñaõ hoøa hôïp chaáp thuaän ñem y vaät cho, Tyø-kheo ñaõ gôûi duïc nhö phaùp roài sau ñoù laïi quôû traùch thì phaïm Ba-daät-ñeà; neáu laø ngöôøi töø ngoaøi giôùi ñeán quôû traùch thì phaïm Ñoät-kieát-la. Giôùi naøy khoâng caàn noùi tuøy thuaän ñem vaät cho ngöôøi thaân thieát, chæ caàn noùi khoâng neân ñem cho cuõng phaïm Ba-daät-ñeà. 10. Nhaân duyeân keát giôùi thöù möôøi: Giôùi naøy laø coïng giôùi, Tyø-kheo vaø Tyø-kheo-ni ñeàu keát phaïm Xaû ñoïa, ba chuùng döôùi khoâng phaïm. Xieån-na laø em cuøng cha khaùc meï vôùi Phaät, laø con trai cuûa em gaùi vua Öu-ñieàn, ñöôïc sanh ra taïi nöôùc Caâu- xaù-tyø, nôi ñaây coù cung ñieän cuûa vua Baïch tònh. ÔÛ nöôùc Caâu-xaù-di cuõng coù cung ñieän laø nôi meï cuûa Xieån-na thöôøng ôû, Xieån-na cuõng coù ngöôøi chò theo choàng veà nöôùc naøy, do nhaân duyeân naøy neân Xieån-na thöôøng ôû nhieàu trong nöôùc naøy. Phaät keát giôùi naøy cho caùc Tyø-kheo laø vì toân troïng Ba-la-ñeà-moäc-xoa, ñeå tröôûng döôõng giôùi vaø dieät tröø aùc phaùp. Xieån-na cho raèng sau khi Phaät thaønh ñaïo trong möôøi hai naêm ñaàu thöôøng noùi coù moät baøi keä, nay laïi noùi teân cuûa naêm thieân giôùi raát laø phöùc taïp neân cheâ traùch. Töôùng phaïm trong giôùi naøy laø neáu cheâ traùch moät giôùi Ba-la-di nhö noùi raèng: “Noùi giôùi daâm naøy laøm chi”thì phaïm moät Ba-daät-ñeà; neáu cheâ traùch caû boán vieäc thì phaïm boán Ba-daät-ñeà; neáu cheâ traùch chung boán Ba-la-di thì phaïm moät Ba-daät-ñeà. Khi noùi töïa giôùi maø cheâ traùch cuõng phaïm Ba-daät-ñeà.

Hoûi: Töïa giôùi khoâng phaûi laø giôùi vì sao cuõng phaïm? Ñaùp: Vì trong Töïa giôùi noùi nghóa cuûa hai traêm naêm möôi giôùi neân cheâ traùch Töïa giôùi töùc laø cheâ traùch taát caû giôùi. Nhö vaäy theo thöù lôùp noùi caùc thieân giôùi sau toång coäng Coù möôøitaùm vieäc, neáu cheâ traùch moãi vieäc thì phaïm moät traêm leû taùm Ba-daät-ñeà, neáu cheâ traùch chung naêm thieân thì phaïm moät Ba-daät-ñeà; cheâ traùch baûy phaùp dieät traùnh cuõng vaäy. Neáu noùi kinh tuøy luaät maø cheâ traùch cuõng phaïm Ba-daät-ñeà; ngoaøi kinh tuøy luaät ra, khi noùi kinh khaùc tuøy cheâ traùch nhieàu ít ñeàu phaïm Ñoät-kieát-la. Hoûi: Vì sao cheâ traùch kinh tuøy luaät laïi phaïm toäi naëng, coøn cheâ traùch caùc kinh khaùc thì phaïm toäi nheï? Ñaùp: Vì giôùi laø ñaát baèng cuûa Phaät phaùp, vaïn ñieàu thieän töø ñaây phaùt sanh; laïi vì caùc ñeä töû cuûa Phaät ñeàu nöông nôi giôùi tu haønh, neáu khoâng coù giôùi thì khoâng coù choã nöông, taát caû chuùng sanh cuõng nöông nôi giôùi maø truï; laïi do giôùi laø cöûa ñaàu vaøo Phaät phaùp ñeå ñeán thaønh Nieát baøn; giôùi cuõng laø chuoãi ngoïc duøng ñeå trang nghieâm Phaät phaùp. Vì theá cheâ traùch lieàn phaïm toäi naëng. 11. Nhaân duyeân keát giôùi thöù möôøi moät: Coù hai duyeân hôïp keát thaønh moät giôùi naøy, ñoù laø nhoå coû trong chuøa vaø chaët caây Ñaïi ty baït la laø choå ôû cuûa quyû thaàn. Thaàn caây naøy vaøo cuoái ñeâm ñeán choã Phaät ñaûnh leã roài ñöùng moät beân. Hoûi: Quyû thaàn ñeán choã Phaät vaøo ban ñeâm laøm gì? Ñaùp: Khi Phaät coøn taïi theá, ban ñeâm thuyeát phaùp cho trôøi roàng quyû thaàn coøn ban ngaøy thuyeát phaùp cho ngöôøi, vì neáu quyû thaàn ñeán nghe phaùp ban ngaøy, ngöôøi thaáy seõ sanh sôï haõi. Noùi ñöùng qua moät beân laø do quyû thaàn aùi kính Phaät hoaëc coù ñieàu muoán htænh caàu hoaëc do hoï thích saïch seõ maø ñaát coõi naøy laø baát tònh, vì vaäy hoï chæ ñöùng moät beân maø khoâng ngoài. Vaøo taùm ñeâm cuoái Ñoâng, gioù laïnh buoát phaù tre: ÔÛ Thieân truùc taùm ñeâm cuoái muøa Ñoâng vaø taùm ñeâm ñaàu muøa Xuaân laø luùc thaïnh ñoâng neân trôøi raát laïnh. Coù thuyeát noùi do maët trôøi vaän haønh ôû choã thaáp, aùnh saùng chieáu xuoáng maët ñaát ít neân trôøi laïnh; sôû dó noùi trôøi buoát laïnh phaù tre vì tre laø loaïi caây cöùng nhaát, ñoâng hai thöôøng xanh maø coøn bò giaù laïnh phaù hö huoáng chi laø caùc loaïi caây khaùc. Phaät keát giôùi naøy cho caùc Tyø-kheo moät laø ñeå khoâng xuùc naõo chuùng sanh, hai laø ngaên döùt phæ baùng, ba laø ñeå ñaïi hoä Phaät phaùp. Coù taát caû ba giôùi laøm lôïi ích lôùn cho Phaät phaùp: Moät laø giôùi khoâng gaùnh vaùc, hai laø giôùi khoâng chaët phaù coû caây, ba laø giôùi khoâng ñaøo ñaát. Neáu Phaät khoâng cheá ba giôùi naøy thì caùc quoác vöông seõ ra lònh caùc Tyø-kheo laøm söu dòch,

nhôø coù ba giôùi naøy neân caùc quoác vöông döùt taâm. Giôùi naøy laø coïng giôùi, Tyø-kheo vaø Tyø-kheo-ni ñeàu keát phaïm Xaû ñoïa, ba chuùng döôùi laø tònh nhaân neân khoâng phaïm. Coù naêm loaïi gioáng: Gioáng ôû reã, gioáng ôû coïng (thaân), gioáng ôû loùng ñoát, gioáng töï ruïng vaø gioáng ôû quaû (haït). Gioáng ôû reã nhö La baëc, Vu thanh… ñeàu moïc töø reã; gioáng ôû thaân, coïng nhö Thaïch löïu, Boà ñaøo, Döông lieãu… ñeàu moïc leân töø thaân caønh; gioáng ôû loùng ñoát nhö mía, tre, truùc… ñeàu moïc töø loùng ñoát; gioáng töï ruïng nhö La-laëc, Hoà tuy, Quyùt, Leâ… ñeàu do traùi töï ruïng maø moïc leân; gioáng ôû quaû, haït nhö luùa, meø, luùa maïch,

ñaïi maïch… ñeàu töø haït maø moïc leân. Tyø-kheo ñoái vôùi naêm loaïi gioáng naøy töï chaët hay baûo ngöôøi chaët, töï phaù hay baûo ngöôøi phaù, töï ñoát hay baûo ngöôøi ñoát ñeàu phaïm Ba-daät-ñeà. Baûo ngöôøi töùc laø baûo Tyø-kheo hoaëc Tyø-kheo-ni khaùc laøm thì phaïm Ba-daät-ñeà; baûo ba chuùng döôùi laøm thì phaïm Ñoät-kieát-la. Neáu chaët phaù hay ñoát moät laàn caû naêm loaïi gioáng thì phaïm moät Ba-daät-ñeà; neáu chaët phaù hay ñoát nhieàu laàn, moãi laàn phaïm moät Ba-daät-ñeà. Muoán taùc tònh traùi caây rau caûi töôi hoaëc thöùc aên goàm caû hoät thuoäc naêm loaïi gioáng naøy thì neân duøng hoûa tònh, hoûa tònh roài môùi ñöôïc aên; neáu laø thöùc aên khoâng goàm caû hoät, khoâng thuoäc trong naêm loaïi gioáng naøy thì neân duøng ñao tònh hay traûo tònh (caét baèng dao hay baám baèng moùng tay). Luaät sö noùi: “Taát caû loaïi quaû hoaëc thöùc aên goàm caû hoät thì neân duøng hoûa tònh môùi ñöôïc aên, neáu khoâng phaûi thöùc aên goàm caû hoät thì taát caû thôøi ñeàu ñöôïc aên, khoâng caàn duøng ñao tònh hay traûo tònh”. Phaät noùi traùi caây hay rau caûi töôi khoâng luaän laø thuoäc loaïi gioáng hay khoâng thuoäc loaïi gioáng caàn phaûi taùc tònh roài môùi ñöôïc aên; neáu aên quaû baát tònh hay goàm caû hoät, neáu nuoát thì phaïm Ñoät-kieát-la; neáu caén beå thì phaïm Ba-daät-ñeà. 12. Nhaân duyeân keát giôùi thöù möôøi hai: Giôùi naøy laø coïng giôùi, Tyø-kheo vaø Tyø-kheo-ni ñeàu keát phaïm Ba- daät-ñeà, ba chuùng döôùi phaïm Ñoät-kieát-la. Theå cuûa giôùi naøy laø Taêng ñaõ sai möôøi boán haïng ngöôøi tröôùc roài sau môùi giaän traùch thì phaïm Ba-daät- ñeà. Taát caû möôøi boán haïng ngöôøi ñöôïc Taêng sai naøy neáu chöa xaû yeát ma maø giaän traùch thì phaïm Ba-daät-ñeà; neáu ñaõ xaû yeát ma maø giaän traùch thì phaïm Ñoät-kieát-la, cho ñeán ngöôøi khaùc phoøng nhöng ñoàng coâng vieäc ñöôïc sai laøm ngöôøi troâng coi thöùc aên maø giaän traùch thì phaïm Ñoät-kieát- la. ÔÛ choã xa giaän traùch möôøi boán haïng ngöôøi naøy, neáu hoï nghe ñöôïc thì phaïm Ba-daät-ñeà, neáu hoï khoâng nghe ñöôïc thì phaïm Ñoät-kieát-la. Neáu ôû choã xa giaän traùch, tuy khoâng ôû tröôùc maët nhöng tieáng noùi nghe ñöôïc roõ raøng hoaëc vieát thö traùch thì phaïm Ñoät-kieát-la. 13. Nhaân duyeân keát giôùi thöù möôøi ba:

Ñaây laø coïng giôùi, trong giôùi naøy coù hai laàn cho yeát ma ÖÙc thöùc: Moät laø neáu khoâng traû lôøi theo caâu hoûi ñeå xuùc naõo ngöôøi khaùc thì Taêng cho yeát ma ÖÙc thöùc, cho yeát ma xong, vaãn khoâng traû lôøi theo caâu hoûi thì phaïm Ba-daät-ñeà; neáu Taêng chöa cho yeát ma, khoâng traû lôøi theo caâu hoûi thì phaïm Ñoät-kieát-la. hai laø im laëng ñeå xuùc naõo ngöôøi khaùc thì Taêng cho yeát ma ÖÙc thöùc, cho yeát ma xong, vaãn im laëng xuùc naõo thì phaïm Ba-daät- ñeà; neáu Taêng chöa cho yeát ma, im laëng xuùc naõo thì phaïm Ñoät-kieát-la. Trong naêm thieân giôùi coù ba giôùi do hai laàn keát hoïp thaønh moät giôùi, nhö giôùi Daâm trong thieân Ba-la-di: Laàn thöù nhaát do Tyø-kheo haønh daâm vôùi ngöôøi nöõ neân keát giôùi, laàn thöù hai do haønh daâm cuøng suùc sanh neân keát giôùi. Trong thieân Ba-daät-ñeà coù hai giôùi laø giôùi möôøi hai ôû treân vaø giôùi naøy, trong giôùi treân laàn thöù nhaát do ôû tröôùc maët giaän traùch Ñaø-phieâu laø ngöôøi ñöôïc Taêng cöû laøm ngöôøi sai phoù hoäi, laàn thöù hai do ôû xa giaän traùch, keát giôùi tröôùc sau hai laàn hoïp thaønh moät giôùi giaän traùch Tri söï. Trong giôùi naøy, laàn

thöù nhaát do khoâng traû lôøi theo caâu hoûi ñeå xuùc naõo, laàn thöù hai do im laëng ñeå xuùc naõo, keát giôùi tröôùc sau hai laàn hoïp thaønh moät giôùi. Ñoái töôïng cho yeát ma ÖÙc thöùc laø naêm chuùng. Hoûi: Khi Taêng cho yeát ma ÖÙc thöùc, naêm chuùng hieän tieàn hay khoâng hieän tieàn? Ñaùp: Tyø-kheo vaø Tyø-kheo-ni hieän tieàn, ba chuùng döôùi khoâng hieän tieàn, khi yeát ma neân ôû trong giôùi. Theå cuûa giôùi naøy laø khi ñöôïc hoûi veà Ba-la-ñeà-moäc-xoa, vì muoán xuùc naõo neân khoâng traû lôøi theo caâu hoûi thì phaïm Ba-daät-ñeà. Neáu ba chuùng Ni hoûi veà vieäc cuûa giôùi maø khoâng traû lôøi theo caâu hoûi thì phaïm Ñoät-kieát-la; hoûi vieäc trong caùc kinh khaùc maø khoâng traû lôøi theo caâu hoûi cuõng phaïm Ñoät-kieát-la. 14. Nhaân duyeân keát giôùi thöù möôøi boán: Giôùi naøy laø coïng giôùi, Tyø-kheo vaø Tyø-kheo-ni ñeàu keát phaïm Ba- daät-ñeà, ba chuùng döôùi phaïm Ñoät-kieát-la. Phaät keát giôùi naøy cho caùc Tyø- kheo moät laø ñeå ñöôïc an laïc haønh ñaïo, hai laø ñeå tröôûng döôõng loøng tín kính, ba laø ñeå ñaøn vieät ñöôïc thaønh töïu caên laønh. Ngoïa cuï cuûa Taêng goàm coù giöôøng daây thoâ hay teá, giöôøng caây vaø meàn goái...; nôi ñaát troáng laø choã khoâng coù ngaên che. Töôùng phaïm trong giôùi naøy laø neáu Tyø-kheo vaøo ñaàu ñeâm traûi ngoïa cuï cuûa Taêng ñeå ngoài hay naèm, khi ñi khoâng doïn caát cuõng khoâng nhôø ngöôøi doïn caát, qua hoâm sau trôøi vöøa saùng lieàn phaïm Ba-daät-ñeà. Neáu vaøo saùng sôùm traûi ngoïa cuï cuûa Taêng ôû nôi ñaát troáng ñeå ngoài hay naèm, sau ñoù boû vaøo trong thaát nguû nghæ cho ñeán maët trôøi laën thì phaïm Ba-daät-ñeà. Neáu vaøo buoåi chieàu traûi ngoïa cuï cuûa Taêng ôû choã ñaát troáng ñeå ngoài naèm, sau ñoù vaøo trong thaát nguû nghæ cho ñeán toái, sau khi

maët trôøi ñaõ laën thì phaïm Ba-daät-ñeà. Neáu traûi ngoïa cuï cuûa Taêng roài maø rôøi khoûi chuøa quaù boán möôi chín böôùc cho ñeán saùng hoâm sau thì phaïm Ba-daät-ñeà; neáu traûi ngoïa cuï cuûa Taêng xong, khoâng daën doø laïi cho ngöôøi khaùc maø boû ñi ñeán caùc phoøng khaùc thì phaïm Ñoät-kieát-la; neáu laø ngoïa cuï cuûa mình maø khoâng tuøy thôøi doïn caát thì phaïm Ñoät-kieát-la. Sôû dó neân doïn caát laø vì sôï bò möa gioù hay naéng laøm cho hö hoaïi; neáu traûi ngoïa cuï cuûa Taêng ôû ngoaøi ñaát troáng, baát luaän coù ra khoûi chuøa hay khoâng, cho ñeán saùng hoâm sau thì phaïm Ba-daät-ñeà, neáu trôøi chöa saùng thì phaïm Ñoät-kieát-la. 15. Nhaân duyeân keát giôùi thöù möôøi laêm: Giôùi naøy laø coïng giôùi, Tyø-kheo vaø Tyø-kheo-ni ñeàu keát phaïm Ba- daät-ñeà, ba chuùng döôùi phaïm Ñoät-kieát-la. Töôùng phaïm trong giôùi naøy laø neáu khaùch Tyø-kheo ôû trong phoøng Taêng traûi ngoïa cuï roài ñi ra khoûi ñaïi giôùi thì phaïm Ba-daät-ñeà; neáu khi ñi nghó raèng seõ trôû veà ngay nhöng vì coù nhaân duyeân caáp baùch khoâng theå trôû veà ngay ñöôïc, ñeán saùng hoâm sau môùi trôû veà thì phaïm Ñoät-kieát-la; neáu khoâng nghó laø seõ trôû veà ngay maø ñi ñeán saùng hoâm sau môùi trôû veà thì phaïm Ba-daät-ñeà. Trong giôùi naøy noùi traûi ngoïa cuï laø traûi ôû trong Taêng phoøng, nhö trong Luaät noùi neáu rôøi khoûi chuøa duø xa hay gaàn ñeàu neân daën trao laïi cho ngöôøi khaùc, neáu khoâng daën trao thì phaûi thu xeáp laïi ñeå moät choã; cuõng ñöôïc daên trao cho Sa-di lôùn kheùo trì giôùi. 16. Nhaân duyeân keát giôùi thöù möôøi saùu: Giôùi naøy laø coïng giôùi, Tyø-kheo vaø Tyø-kheo-ni ñeàu keát phaïm Ba-

daät-ñeà, ba chuùng döôùi phaïm Ñoät-kieát-la. Phaät keát giôùi naøy cho caùc Tyø-kheo laø ñeå khoâng laøm cho chuùng sanh khoå naõo vaø döùt ñaáu tranh. Töôùng phaïm trong giôùi naøy laø neáu Tyø-kheo töùc giaän khoâng vui, töï tay loâi keùo Tyø-kheo khaùc töø treân giöôøng xuoáng ñaát hay töø trong phoøng ra ngoaøi thì phaïm Ba-daät-ñeà; duøng söùc löïc loâi keùo ñöôïc thì phaïm Ba-daät-ñeà, khoâng loâi keùo ñöôïc thì phaïm Ñoät-kieát-la. Neáu sai baûo naêm chuùng cho ñeán cö só loâi keùo Tyø-kheo thì phaïm Ba-daät-ñeà; neáu sai baûo Tyø-kheo maø loâi keùo ñöôïc thì caû hai ñeàu phaïm Ba-daät-ñeà, neáu loâi keùo khoâng ñöôïc thì caû hai ñeàu phaïm Ñoät-kieát-la; sai baûo ngöôøi khaùc loâi keùo cuõng vaäy. Neáu loâi keùo Tyø-kheo-ni vaø ba chuùng döôùi thì phaïm Ñoät-kieát-la; neáu loâi keùo ngöôøi ñui, ñieác, caâm hoaëc Sa-di hoïc hoái, ngöôøi haønh Bieät truù, Ma-na- ñoûa… cho ñeán saùu haïng ngöôøi phaïm toäi ñeàu phaïm Ñoät-kieát-la; loâi keùo cö só thì khoâng phaïm. Tröø nhaân duyeân laø neáu trong phoøng hö hoaïi hoaëc coù caùc naïn xaûy ra neân loâi keùo ngöôøi ôû trong phoøng ra gaáp thì khoâng phaïm. Neáu tröôùc coù taâm saùt haïi neân ra söùc loâi keùo laøm cho ngöôøi cheát

thì phaïm Ba-la-di, khoâng cheát thì phaïm Thaâu-lan-giaù; neáu coù taâm daâm neân loâi keùo Tyø-kheo-ni ñeå sôø naém thì phaïm Taêng taøn. Neáu vì töùc giaän loâi keùo Tyø-kheo-ni, loâi keùo ñöôïc thì phaïm Ba-daät-ñeà, khoâng ñöôïc thì phaïm Ñoät-kieát-la; neáu Ni loâi keùo Tyø-kheo thì phaïm Ba-daät-ñeà. Neáu Tyø- kheo ôû trong phoøng Taêng hay ôû trong phoøng Ni maø loâi keùo Ni thì phaïm Ñoät-kieát-la; neáu Ni ôû trong phoøng Taêng maø loâi keùo Tyø-kheo thì phaïm Ba-daät-ñeà, neáu ôû trong phoøng Ni maø loâi keùo thì phaïm Ñoät-kieát-la. 17. Nhaân duyeân keát giôùi thöù möôøi baûy: Giôùi naøy laø coïng giôùi, Tyø-kheo vaø Tyø-kheo-ni ñeàu keát phaïm Ba- daät-ñeà, ba chuùng döôùi phaïm Ñoät-kieát-la. Töôùng phaïm trong giôùi naøy laø neáu Tyø-kheo bieát trong phoøng coù Tyø-kheo ñaõ traûi ngoïa cuï tröôùc roài, mình ñeán sau maø ôû tröôùc choã naèm hay choã ngoài hoaëc ôû trong phoøng hay ngaoøi phoøng hoaëc ôû choã ñi… töï traûi hay baûo ngöôøi traûi, traûi ñöôïc thì pha- ïm Ba-daät-ñeà, khoâng traûi ñöôc thì phaïm Ñoät-kieát-la. Theå cuûa giôùi naøy laø cheá ngaên khoâng ñöôïc gaéng göôïng laøm traùi yù ngöôøi ñeán tröôùc, neáu vì muoán xuùc naõo neân ñoùng cöûa hay môû cöûa, ñoát ñeøn hay taét ñeøn, hoaëc ñoïc kinh, taùn tuïng, vaán naïn… tuøy laøm vieäc gì khieán cho ngöôøi khaùc khoâng vui ñeàu phaïm Ba-daät-ñeà , vì coù taâm coá yù xuùc naõo neân thaønh toäi. 18. Nhaân duyeân keát giôùi thöù möôøi taùm: Giôùi naøy laø coïng giôùi, Tyø-kheo vaø Tyø-kheo-ni ñeàu keát phaïm Ba- daät-ñeà, ba chuùng döôùi phaïm Ñoät-kieát-la. Töôùng phaïm trong giôùi naøy laø neáu giöôøng naèm hay giöôøng ngoài thieàn coù moät chaân nhoïn, ba chaân khoâng nhoïn hoaëc hai chaân nhoïn, hai chaân khoâng nhoïn hoaëc ba chaân nhoïn, moät chaân khoâng nhoïn hoaëc caû boán chaân ñeàu nhoïn ôû treân laàu gaùc, tuøy duøng söùc löïc ñeå ngoài naèm treân giöôøng naøy thì phaïm Ba-daät-ñeà; neáu duøng caùc vaät meàm loùt ñôû ôû chaân giöôøng thì khoâng phaïm; neáu duøng caùc vaät cöùng nhö gaïch ngoùi, ñaù loùt ñôû ôû chaân giöôøng coù theå laøm ngöôøi bò thöông thì phaïm Ba-daät-ñeà. Neáu ôû treân laàu gaùc, choã ñeå giöôøng chaéc chaén khoâng rôi xuoáng döôùi gaùc thì khoâng phaïm; neáu chaân

giöôøng khoâng nhoïn cuõng khoâng phaïm; neáu chaân giöôøng nhoïn maø khoâng duøng söùc löïc ñeå ngoài naèm leân thì khoâng phaïm. Theå cuûa giôùi naøy laø phaûi ôû treân laàu gaùc, chaân giöôøng nhoïn, choã ñeå giöôøng khoâng chaéc chaén laïi coøn duøng söùc löïc ngoài naèm leân môùi phaïm Ba-daät-ñeà. Phaùp cuûa tyø-kheo ngoài hay naèm ñeàu phaûi nheï nhaøng vaø thaän troïng, neáu khoâng seõ laøm ngöôøi khaùc bò thöông vaø töï hoaïi oai nghi phaïm Ñoät-kieát-la. 19. Nhaân duyeân keát giôùi thöù möôøi chín: Giôùi naøy laø coïng giôùi, Tyø-kheo vaø Tyø-kheo-ni ñeàu keát phaïm Ba- daät-ñeà, ba chuùng döôùi phaïm Ñoät-kieát-la. Luaän veà saùt sanh coù ba loaïi:

SOÁ 1435 - LUAÄT THAÄP TUÏNG, Quyeån 35

Moät laø vì tham loâng, söøng vaø da thòt maø saùt sanh; hai laø vì oan gheùt hay haän thuø maø saùt sanh; ba laø khoâng vì tham lôïi cuõng khoâng vì oaùn thuø maø vì ngu si neân saùt sanh. Trong giôùi naøy Xieån-na duøng nöôùc coù truøng laø vì ngu si maø saùt sanh. Coù taát caû boán giôùi saùt sanh, trong boán giôùi, giôùi naøy ñöôïc keát ñaàu tieân; sau khi Phaät cheá giôùi khoâng ñöôïc duøng nöôùc coù truøng töôùi leân coû, buøn ñaát; Xieån-na duøng nöôùc coù truøng uoáng duøng. Sau khi Phaät cheá giôùi khoâng ñöôïc duøng nöôùc coù truøng uoáng duøng, Xieån-na coá yù gieát suùc sanh; sau khi Phaät cheá giôùi khoâng ñöôïc coá yù gieát suùc sanh laïi gieát ngöôøi. Do söï vieäc khaùc nhau neân phaân laøm boán giôùi keát toäi troïng khinh khaùc nhau. Töôùng phaïm trong giôùi naøy laø neáu Tyø-kheo duøng nöôùc coù truøng töôùi leân coû, buøn ñaát; tuøy duøng nöôùc nhieàu hay ít ñeàu phaïm Ba-daät-ñeà. Neáu muoán laøm choã ôû, Tyø-kheo neân xem xeùt kyõ nöôùc ôû nôi ñoù coù truøng hay khoâng; neân duøng vaûi daày khoaûng moät khuyûu tay ñeå laøm ñaûy löôït nöôùc, löôït nöôùc xong neân ñöa nöôùc ñaõ löôït ra choã coù aùnh saùng maët trôøi xem coøn truøng hay khoâng, neáu thaáy vaãn coøn truøng thì neân löôït nöôùc laïi laàn thöù hai; neáu löôït nöôùc ñeán laàn thöù ba maø vaãn coøn truøng thì khoâng neân ôû choã naøy.

Nguồn: Giảng Sư (giangsu.io.vn) — văn bản trích từ kho sách cổ và kinh điển.